

## Demokracia si Ty - ESEJ 2010

### Chudoba

Ďalšie zimné ráno. Volanie mamy vás zobudí a vy sa preberiete. Ospalo zazívate a odhadujete, koľko môže byť hodín. Nemáte chuť opustiť teplo starej dobrej postele s prikrývkami z peria, ktoré si pamätajú pravdepodobne aj rok 1968, pretože v dome je len čosi nad 5 stupňov. Odhadom, teplomer sa totiž už dávno pokazil. Tak, ako keď váš dom pred pár rokmi odpojili od plynu. Zapálite si baterku a pomaly sa oblečiete. Potom idete smerom von. Načerpať vodu zo studne. Do vedier. Nezaplatené účty za elektrinu spôsobili odpojenie domácnosti od siete už pred pár mesiacmi. Kým sa matka stará o vašich štyroch súrodencov, zahryznete si do kúska chleba. Cestou do školy sa modlíte, aby ste na cestovnej karte mali dostatok peňazí dostať sa tam i späť. Inak stopujete.

V škole sa cítite izolovaný, pretože v zime sa kúpete iba raz do týždňa ( u susedy ), no a ostatným zrejme nevoniate ľudsky. Keďže sa každý deň učíte iba polhodinku pri horiacej sviečke, ktorá po tomto čase dohorí, z písomky máte najnižšie známky. Na obed ani pomyslieť.

Snáď bude niečo doma.

Snáď otec dnes nepôjde do krčmy a nevráti sa opitý, ako zvyčajne.

Snáď si začne hľadať prácu, a nepoháda sa s mamou.

Snáď sa to zmení.

Tento príbeh som si nevymyslel. Bohužiaľ, je pravdivý a chlapec, ktorý mi ho rozprával, je môj bývalý spolužiak. Zmyslom jeho života je viera. Viera, že raz bude lepšie, že keď sa podarí doštudovať strednú školu, odíde niekam preč. Začať konečne žiť.

Takýchto prípadov chudoby nájdeme vo svete veľmi veľa. Chudoba je neustálym strašiakom nášho života, a to i v súčasnom vyspelom 21. storočí. Posledné desiatky, stovky rokov, poznačené najmä industrializáciou a priemyselnou revolúciou úplne zmenili život bežného človeka, ktorého prvoradým záujmom dovtedy bolo obrobiť svoj kúsok poľa, značnú časť z úrody odvieť ako daň zemepánovi a z toho zvyšku uživiť rodinu. Začali pracovať vo výrobných procesoch, v továrňach, službách.

Každý sa potrebuje nasýtiť. Ako sa teda riešila otázka obživy obyvateľstva ? U nás a v krajinách komunizmu napríklad zakladaním jednotných roľníckych družstiev. V tomto

smere mal tento režim výhodu - ľudia museli robiť a v obchodoch našli potraviny za „ľudovú“ cenu.

Prečo vlastne píšem o strave ? Máme jej predsa dostatok. V obchodoch, hypermarketoch, na tržniciach. Dokonca aj v internetových obchodoch. Na svete však existujú štáty, či dokonca celé desiatky štátov, kde otázka potravy a vody je najväčším a zároveň každodenným problémom.

Fenomén chudoby si väčšina z nás spája s rozvojovými krajinami. Na najchudobnejšom kontinente - Afrike - ich je najviac. Spomeniem štáty ako Etiópia, Sudán, Somálsko, Botswana, Mozambik, kde sú ohrozené životy miliónov obyvateľov.

Sú títo ľudia iní ako my ? Prečo, kým nás zaujíma aké auto si kúpil sused, akú frajerku splašil kamarát na diskotéke či kam pôjdeme zajtra na výlet, oni dúfajú v pomoc, očakávajú „ďalšiu dávku“ podpory ?

Štatistiky sú neúprosné. Vyše miliarda celosvetovej populácie žije v chudobe. Vyše miliarda má denné „vreckové“ menšie ako jeden dolár. Z toho si musia zaplatiť jedlo, vodu, cestu k lekárovi, ošetrovanie, časť precestujú do zamestnania, ak vôbec nejaké majú. Pre porovnanie, v súčasnom kurze si za ten peniaz kúpime jednu čokoládu či ochutenú minerálku. Ale to nám predsa na celý deň nevystačí !

Na pomoc chudobe boli vytvorené rôzne humanitárne organizácie i agentúry, snažiace sa dodávať jedlo a vodu na miesta, kde to ľudia najviac potrebujú.

Medzi také napríklad patrí FAO ( Organizácia pre výživu a hospodárstvo ), zriadená OSN. Tento rok oslávi 65 rokov pôsobenia. Poznáme aj WFP ( World Food Programme ), jedna z agentúr OSN, s podobným zameraním.

Je to zákon schválnosti, že katastrofy mnohokrát zasiahnu krajiny, ktoré aj bez nich riešia ťažké existenčné otázky ?

Nedávno to bolo Haiti. Krajina, kde jediná moderná a bohatšia budova ( okrem rezidencií bohatých ) je budova parlamentu. Kde sa z tých ľudí, ktorí nezahynuli pri ničivom zemetrasení, stávajú ľudské trosky.

Našťastie, ľudia sa v ťažkých chvíľach vedia spojiť, zomknúť a navzájom si pomôcť. Tak ako na Haiti, kde záchranári a dobrovoľníci pochováajú vyše 200 000 obetí a obyvateľstvu poskytujú všemožnú podporu. Pretože bez nich sa nedá zabrániť anarchii poznačenej bitkami o každé jedlo, vodu, lieky a lekársku pomoc. Ako si teda zachovať právo na ľudskú dôstojnosť v nedôstojných životných podmienkach, žiť život s „ľudskou tvárou“ ?

Hladujúci ľudia bez viery, nádeje, živoriaci deň po dni, mesiac po mesiaci, v celom svete hľadajú východisko z tohto bludného kruhu. Medzinárodní experti, vedci, špecializovaní vládni úradníci pracujú na tomto probléme už desaťročia. Zreteľný výsledok to však zatiaľ neprinieslo. My sme stále chránení naším dobrým ekonomickým zázemím, vyspelosťou, ale to neznamená, že tak bude aj zajtra.

Osobne si neviem predstaviť život v absolútnej chudobe. Bez súčasných výtvarných techník, ako je mobil, mikrovlnná rúra, počítač, internet či automobil, by som sa musel dlho adaptovať a zvykať si na život bez nich. Tak ako aj moji rovesníci. Bez peňazí sa vám mnohé dvere zatvárajú. Lyžiarske výcviky, školské výlety, exkurzie, všetky akcie, na ktoré musíte prispieť z vlastného vrečka sa od vás vzdávajú.

Môj spolužiak nebol ani na jedinom. Mohol s ľútosťou sledovať svojich spolužiakov a rozmýšľať, čo bude zatiaľ robiť on. Kým sa oni budú zabávať, jeho čaká starý rodný dom, bez elektriny, kanalizácie, tepla. Otec celú svoju minimálnu mzdu prehajdáka v krčme. Matka zo sociálnej dávky trikrát prevracia každú korunu. Súrodenci sú malí, potrebujú jej neustálu opateru. Čas ukáže, či vôbec bude schopný študovať aj po dovŕšení 16. roku.

Čo mu teda ostáva, jemu a miliarde obyvateľov Zeme ? Viera, že sa ich postavenie zlepší...? A kto im vlastne môže pomôcť... ?!